

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **Laterit s.r.o.**, se sídlem Lazecká 33, Olomouc, adresa pro doručování: Lužice 33, Šternberk, zastoupený JUDr. Evou Fryšovou, advokátkou se sídlem 8. května 10, Olomouc, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Ostravě**, se sídlem Na Jízdárně 3, Ostrava, o dodatečném vyměření daně z přidané hodnoty, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 10. 2008, č. j. 22 Ca 223/2008 - 29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označené usnesení Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), kterým bylo zastaveno řízení o žalobě ve věci přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 6. 2008, č. j. 847/08-1302-800471. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Finančního úřadu v Olomouci, dodatečnému

platebnímu výměru ze dne 10. 10. 2007, č. j. 239452/07/379911/5151, kterým byla žalobci dodatečně vyměřena daň z přidané hodnoty za zdaňovací období 4. čtvrtletí roku 2005.

Stěžovatel v podané kasační stížnosti zpochybňuje zákonnost napadeného usnesení krajského soudu. Ačkoli důvody kasační stížnosti výslovně nepodřazuje pod konkrétní ustanovení § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), je z jejího obsahu patrné, že jako důvody kasační stížnosti uplatňuje skutečnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatel namítá, že žaloba sice byla ke krajskému soudu podána bez toho, aniž by byl uhrazen soudní poplatek, výzva k jeho zaplacení však stěžovateli nebyla nikdy doručena. Stěžovatel namítá, že jeho statutární zástupce, Ing. Gustav Chládek, čerpal v rozhodné době řádnou dovolenou a následně se u něj projevíly vleklé zdravotní problémy, které vyústily v operační zákrok na kardiologické klinice v Brně. Stěžovatel současně upozorňuje, že svou povinnost uhradit nezaplacený soudní poplatek dodatečně splnil, a to vylepením kolkových známek na podání ze dne 5. 12. 2008.

Z obsahu předloženého soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti:

Krajskému soudu byla dne 5. 8. 2008 doručena žaloba, jíž se stěžovatel domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 6. 2008, č. j. 847/08-1302-800471. V žalobě stěžovatel uvedl vedle adresy svého sídla (Olomouc, Lazecká 33) také adresu pro doručování *Lužice 33, PSČ 785 01 Šternberk*. V levém dolním rohu žaloby pak učinil poznámku o úhradě soudního poplatku *soudní poplatek - na výzvu soudu*.

Krajský soud v Ostravě výzvou ze dne 8. 8. 2008, č. j. 22 Ca 223/2008 - 19, stěžovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku ve výši 2000 Kč v soudem stanovené lhůtě a zároveň stěžovatele poučil, že nebude-li soudní poplatek v této lhůtě zaplacen, soud řízení o žalobě zastaví. Uvedená výzva byla stěžovateli doručována na adresu Lužice 33, Šternberk, kterou stěžovatel označil jako adresu pro doručování v podané žalobě. Jelikož adresát nebyl zastižen, byla obálka s písemností dne 12. 8. 2008 uložena a po nevyzvednutí v úložní době vrácena zpět krajskému soudu. Krajský soud se následně pokusil o doručení písemnosti také na adresu sídla stěžovatele Lazecká 33, Olomouc, zapsaného v obchodním rejstříku. I v tomto případě však byla písemnost pro nezastižení adresáta na pokyn soudu uložena a po marném uplynutí úložní doby vrácena nevyzvednutá zpět krajskému soudu.

S ohledem na skutečnost, že stěžovatel soudní poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatil, krajský soud usnesením ze dne 16. 10. 2008, č. j. 22 Ca 223/2008 - 29, řízení o žalobě zastavil. Toto usnesení soud doručil stěžovateli na jím uvedenou

adresu pro doručování, kde si ji statutární zástupce stěžovatele převzal dne 24. 11. 2008 (viz doručenko připojená pod č. l. 30 soudního spisu).

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní uplatněny důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí soudu o zastavení řízení. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 2 a odst. 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu důvodů uplatněných kasační stížností a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu podané kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatel zpochybňuje účinky doručení výzvy k zaplacení soudního poplatku, doručované mu soudem nejprve na adresu, kterou výslovně označil jako adresu pro doručování v podané žalobě, a následně na adresu sídla, zapsaného v obchodním rejstříku. V této souvislosti stěžovatel namítá, že v rozhodné době (tj. v době doručování předmětné výzvy) jeho statutární zástupce čerpal řádnou dovolenou a následně se u něj vyskytly vážné zdravotní problémy, které vyústily v operační zákrok na kardiologické klinice v Brně. Při posuzování důvodnosti takto uplatněných stížních námitek Nejvyšší správní soud vycházel z následujících úvah:

Podle § 47 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „o. s. ř.“), v návaznosti na ustanovení § 64 s. ř. s., se právnické osobě při doručování prostřednictvím doručujících orgánů písemnosti doručují na adresu jejího sídla zapsanou do obchodního nebo jiného veřejného rejstříku nebo na adresu, kde skutečně sídlí. Na jinou adresu lze právnické osobě doručovat písemnosti, jestliže o to požádá; tuto adresu může právnická osoba zvolit ve vztahu k jakémukoliv místu, podmínkou ovšem je, aby šlo o místo v České republice a aby na tomto místě bylo možné doručovat způsobem předepsaným občanským soudním řádem. V případě, že právnická osoba řádně požádá o doručování na jinou adresu než adresu svého sídla, je soud povinen této žádosti vyhovět. Za takovou žádost lze zpravidla považovat to, že právnická osoba tuto adresu výslovně označí jako adresu pro doručování ve svém podání doručeném soudem. Ke shodnému závěru Nejvyšší správní soud dospěl již ve svém rozhodnutí ze dne 15. 3. 2006, č. j. 2 As 22/2005 - 60, dostupném na www.nssoud.cz, podle kterého *„uvede-li žalobce (právnická osoba) v žalobě adresu pro doručování, nelze toto prohlášení chápat jinak než jako žádost o doručování písemností na tuto adresu, a soud je tak povinen za splnění ostatních podmínek uvedených v § 47 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, § 42 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, doručovat žalobci na tuto adresu.“*

Ustanovení § 47 odst. 2 o. s. ř. dále určuje, že za právnickou osobu mohou doručovanou písemnost přijmout orgány a osoby uvedené v § 21 citovaného zákona (tj. její statutární orgány a další osoby v tomto ustanovení označené), její zaměstnanci (členové), kteří tím byli pověřeni, nebo jiné fyzické osoby, které k tomu právnická osoba zmocnila.

Nebyl-li na adrese uvedené v odstavci 1 citovaného ustanovení zastižen nikdo, kdo by byl oprávněn podle odstavce 2 za právnickou osobu písemnost přijmout, doručující orgán písemnost uloží (§ 47 odst. 3 o. s. ř.). Z hlediska účinků uložení písemnosti je pak třeba rozlišovat, zda písemnost byla doručována na adresu, kterou právnická osoba sdělila jako adresu pro doručování soudu, nebo zda byla doručována na adresu sídla zapsanou v obchodním nebo jiném veřejném rejstříku, resp. na adresu skutečného sídla právnické osoby.

Jestliže soud doručuje právnické osobě písemnost na adresu, kterou v žalobě označila jako adresu pro doručování, právní úprava obsažená v § 47 o. s. ř., ve znění účinném do 30. 6. 2009, v takovém případě neumožňovala právnické osobě prokázat neúčinnost uložení, nevyzvedla-li si právnická osoba, resp. osoba k tomu oprávněná, písemnost do 3 dnů nebo jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, do 10 dnů od uložení. Tento závěr vyplývá z ustanovení § 47 odst. 4 a 5 o. s. ř., které stanoví možnost vyvrácení fikce doručení v taxativně stanovených případech. Tato možnost (za splnění dalších zákonem stanovených podmínek) je výslovně určena pouze pro případy, kdy je právnické osobě doručováno na adresu sídla zapsaného v obchodním nebo jiném veřejném rejstříku či na adresu skutečného sídla. Jak je výše uvedeno, v § 47 odst. 1 o. s. ř. jsou rozlišeny adresy, na které lze doručovat právnické osobě, tj. 1) adresa sídla zapsaného do obchodního nebo jiného veřejného rejstříku; 2) adresa, kde právnická osoba skutečně sídlí; 3) jiná adresa, na kterou právnická osoba požádala doručovat (tzv. adresa pro doručování). Pokud zákonodárce explicitně v § 47 odst. 4 a 5 o. s. ř. omezil možnost označení doručení uložení za neúčinné pouze pro případy, kdy se doručuje na adresy ad 1) a ad 2); pak je „a contrario“ zřejmé, že tak nelze postupovat v případě adresy pro doručování, pro kterou tak zákon nestanovil.

Nepřítomnost statutárního zástupce, případně jiné osoby oprávněné k převzetí písemnosti dle § 21 a § 47 odst. 2 o. s. ř., v místě, které právnická osoba označila jako adresu pro doručování, tak nezpochybňuje zákonnost doručení písemnosti náhradním způsobem a s uložení písemnosti jsou v takovém případě vždy spojeny účinky doručení tzv. fikcí. Uvedené znamená, že písemnost se považuje za doručenu uplynutím třetího dne nebo, jde-li o písemnost doručovanou do vlastních rukou, desátého dne od uložení, i když se adresát o uložení nedozvěděl (§ 50c odst. 4 o. s. ř.).

Bylo tedy záležitostí vnitřní organizace stěžovatele, aby svůj chod v průběhu nepřítomnosti osoby oprávněné za ni přebírat poštovní zásilky zajistil tak, aby bylo

možné mu poštovní zásilky doručovat. Pokud tak stěžovatel neučinil, pak byla aplikace ustanovení § 47 odst. 3 a § 50c o. s. ř. zcela v souladu se zákonem a stěžovatel si měl být vědom následků, které jsou s aplikací těchto zákonných ustanovení spojeny.

Z obálky, v níž stěžovateli byla zasílána výzva k zaplacení soudního poplatku (založené v soudním spisu na č. l. 20), vyplynulo, že vzhledem k nezastižení adresáta byla obálka s písemností uložena dne 12. 8. 2008 u držitele poštovní licence a adresátu byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedl. Protože stěžovatel, resp. osoba oprávněná za něj přijímat písemnosti, si zásilku v úložní době nevyzvedl, došlo k jejímu doručení náhradním způsobem uplynutím třetího dne od jejího uložení, tj. v pátek 15. 8. 2008.

Krajský soud se následně nad rámec zákona pokusil doručit výzvu k zaplacení soudního poplatku také na adresu sídla stěžovatele zapsanou v obchodním rejstříku. Tato skutečnost však nemohla nic změnit na tom, že již s předchozím doručením výzvy na adresu označenou stěžovatelem v podané žalobě byly spojeny účinky řádného doručení.

Stěžovatel dále v kasační stížnosti upozorňuje na skutečnost, že svou poplatkovou povinnost dodatečně splnil, když vyhověl výzvě soudu a soudní poplatek uhradil vylepením kolkových známek v hodnotě 2000 Kč na podání doručeném soudem dne 8. 12. 2008.

Předně Nejvyšší správní soud považuje za vhodné připomenout, že podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. a), ve spojení s § 7 odst. 1, zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) je soudní poplatek za řízení splatný vznikem poplatkové povinnosti, tedy již podáním návrhu na zahájení řízení. V souladu s položkou 14a bodem 2. písm. a) Sazebníku poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích, činí soudní poplatek v posuzované věci 2000 Kč. Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty pak soud řízení zastaví. Ve smyslu § 47 písm. c) s. ř. s., soud řízení zastaví, stanoví-li tak soudní řád správní nebo zvláštní zákon.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukazuje na svou dosavadní judikaturu, kdy např. v rozhodnutí ze dne 26. 1. 2006, č. j. 1 As 27/2005 - 87, dostupném na www.nssoud.cz, uvedl: „*Předpokladem zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku (§ 9 odst. 1 zákona ČNR č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) je nejen to, že poplatek nebyl zaplacen, ale také to, že účastník byl k jeho zaplacení vyzván a poučen o následcích nesplnění výzvy (odst. 3 tamtéž) a že marně uplynula lhůta k zaplacení.*“

Z výše uvedeného vyplývá, že zákon o soudních poplatcích umožňuje předejít následkům nezaplacení soudního poplatku tím, že dává navrhovateli možnost zaplatit poplatek až na základě výzvy soudu ve lhůtě soudem stanovené podle ustanovení § 9 odst. 1 a 2 zákona o soudních poplatcích, případně jej zaplatit ještě předtím, než usnesení o zastavení řízení nabude právní moci (ustanovení § 9 odst. 7 téhož zákona). Zákon zde jednoznačně stanoví, že usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. V okamžiku nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zaniká vůči předmětnému podání poplatková povinnost. Z jazykového i logického výkladu předmětného ustanovení tedy jasně vyplývá, že ve věcech správního soudnictví je nejzazším termínem pro úhradu soudního poplatku den nabytí právní moci rozhodnutí.

V přezkoumávaném případě byl stěžovatel vyzván k zaplacení soudního poplatku, a to ve lhůtě 10 dnů od doručení této výzvy; zároveň byl poučen o možných následcích, pokud výzvě soudu ve stanovené lhůtě nevyhoví. Vzhledem k tomu, že stěžovatel zůstal nečinný a soudní poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatil, krajský soud vydal dne 16. 10. 2008 usnesení o zastavení řízení, které nabylo právní moci dnem doručení poslednímu účastníku řízení, tj. dnem 24. 11. 2008. Ani do tohoto dne však nebyl soudní poplatek stěžovatelem zaplacen, a proto podle citovaného ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, věta druhá *in fine*, poplatková povinnost za podanou žalobu zanikla a řízení bylo pravomocně zastaveno.

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že krajský soud se ve svém rozhodování nedopustil nezákonnosti, zastavil-li řízení o žalobě z důvodu nezaplacení soudního poplatku, neboť v řízení postupoval v souladu se zákonem. Kasační námitky stěžovatele dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. nebyly shledány důvodnými, a proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.) a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2009

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu